

Nummer 2, juli 2009

Voorwoord

Dit is al weer het tweede nummer van 2009.

Van Ineke Zwaal is het verhaal over de klimaat-Bosjes. Lees het verhaal en ga opzoek!

De tweede Groenmoet je Doen!-dag was een groot succes (zie foto voorpagina).

Ons nieuwe redactielid Thea Figuee heeft 2 verhalen geschreven:

Een verhaal met een lekker recept over pruimen en het tweede over de bijzondere gele akelei van Chiel op de achterkant een foto van te zien is.

De ramen en deuren in de Bikkershof houden de gemoederen erg bezig en de extra ledenvergadering op 7 juni was dan ook druk bezocht. Over deze randen van de Bikkershof heeft Marian Moons een verhaal geschreven.

Met een interview van Marian nemen we afscheid van Pank.

We zijn nog op zoek naar mensen die kunnen helpen met technische klussen en de BBQ.

Zin om mee te doen aan het organiseren van activiteiten? Of in het bestuur?

Meld je aan via info@bikkershof.nl!

Namens de redactie,
Joyce Parlevliet

Colofon

7de jaargang, nummer 2.
Vereniging Bikkershof,
p/a Bekkerstraat 38A,
3572 SJ Utrecht.

www.bikkershof.nl
info@bikkershof.nl

Postgironummer 461 456

Bikkershofberichten
verschijnt drie keer per
jaar en wordt verspreid
onder vrienden en
omwonenden van de
Bikkershof.

Bestuur

Paula Ringelberg
(voorzitter),
Joyce Parlevliet
(secretaris),
Marion Verschuren
(penningmeester),
lid:
Marian Moons

Redactie

Marian Moons,
Joyce Parlevliet en
Thea Figuee
info@bikkershof.nl

Foto's: Joyce Parlevliet,
Thea Figuee, Ineke Zwaal

Een onbekend bosje

Bijna niemand zegt onmiddellijk: 'Ja hoor, dat ken ik!' Terwijl er alleen al in de provincie Utrecht 77 voorkomen, waarvan 8 in de stad Utrecht. En als iemand al vage tekenen van herkenning geeft, is het vaak met commentaar: 'Die paar iele boompjes... moet dat een bos voorstellen?'

Waar gaat het over?

Over het *Klimaatbosje* dat sinds 2006 toch behoorlijk aan de weg timmert in Nederland. Het staat vaak letterlijk aan de - openbare - weg, een enkele keer achter een omheining op privé-terrein. Het eerste werd geplant in Lelystad en inmiddels telt Nederland er zo'n 600.

Klimaatbosjes bestaan uit minimaal 3 walnotenbomen, die elk voorzien zijn van twee steunpalen. De bomen staan op de punten van een flinke driehoek, want een walnoot kan 10 meter uitdijen. Er staat een opvallende informatiepaal bij, met het logo van het HIER-collectief.

Dit collectief bestaat uit een 40-tal organisaties die uit bezorgdheid om de toenemende klimaatverandering aansporen tot minder energieverbruik. Zij pleiten voor compensatie van CO₂-

uitstoot, bijvoorbeeld door het aanplanten van klimaatbosjes. Eigenlijk zijn de bosjes symbolisch: er is in Nederland geen plaats voor het planten van grote percelen bos die CO₂ kunnen binden. Maar de bosjes doen in het klein ook hun werk. En als de walnoten zijn uitgegroeid tot majestueuze bomen mag je hopen

dat komende generaties tijdens het noten rapen zich blijven afvragen waarom ze toch steeds diezelfde groepjes walnotenbomen tegenkomen: 'Had dat niet iets te maken met klimaatverandering?' Ja, inderdaad. Het is te lezen op de informatiepaal:

Dit is een klimaatbosje.

Deze bomen zijn op dit moment bezig CO₂ te binden. Dit is hard nodig want CO₂-uitstoot is een belangrijke oorzaak van klimaatverandering. De 12 provinciale Landschappen en Landschapsbeheer Nederland werken hier aan de oplossing van het klimaatprobleem.

En wat doet U?

Kijk op: www.klimaatbosje.nl

Dhr. Wanne Roetemeijer, projectmedewerker bij Landschapsbeheer Nederland, beantwoordde een aantal vragen over klimaatbosjes in de stad Utrecht en omgeving:

* *Wie heeft ze betaald, door wie zijn ze aangeplant?*

Ze zijn betaald door Landschapsbeheer Nederland en De Landschappen, die hiervoor een bedrag van de Nationale Postcodeloterij kregen in het kader van de HIER-campagne.

[zie voor deze landelijk campagne: www.hier.nu]

* *Wie onderhoudt ze?*

In principe de eigenaar van de grond, dus de gemeente, Het Utrechts Landschap etc. Er is beperkt budget voor het opnieuw inplanten van dode bomen en vernielde palen.

* *Tot welke instantie moet men zich wenden als men een 'vergeten' plek ziet waar best een bosje zou kunnen staan?*

Het punt is dat er geen geld meer is vanuit het project. Wellicht wil de gemeente wel meedoen. Er moet alleen een alternatieve [informatie] paal gevonden worden, want de originele zijn op.

* *Welke walnootsoort wordt geplant?*

De Juglans regia. [Walnoot of Okkernoot]

* *Zijn het zaailingen of geënte exemplaren?*

Meestal zijn het zaailingen, maar soms zijn ze geënt.

* *Waarom walnoten?*

Walnoten zijn bijzonder aibaar, dwz mensen vinden het een leuke boom. Door zijn relatieve bijzonderheid hopen we dat deze blijven staan. Als ze goed gaan dragen, zijn ze helemaal een attractie.

Andere reden: het is een zuidelijke soort [de Romeinen verspreidden hem vanuit Griekenland over een groot deel van hun rijk] die dus goed tegen hoge temperaturen kan. Bovendien heeft hij heel hard hout zodat ook nog een tweede leven als meubelstuk mogelijk is.

* *Is het niet een lesje-geduld-oefenen voor de kinderen die wellicht meehielpen ze te planten. Je hoort altijd zeggen dat het wel tien jaar duurt voor de eerste noten verschijnen.*

Over een jaar of twee zullen de eerste noten er wel aan komen, maar dat zal van boom tot boom verschillen. Geënte exemplaren zullen eerder dragen.

* *Wie mag in de toekomst de noten rapen?*

De meeste bomen staan op publieke plekken. Dan mag iedereen de noten rapen. Soms staan ze net op privé-terrein, dan even vragen.

Wie over twee jaar een walnoottaart wil bakken, heeft dus nog alle tijd om in de stad Utrecht op zoek te gaan naar de bosjes. De diverse lokaties zijn te vinden op de eerder genoemde website.

Alleen al in de wijk Overvecht zijn langs een viertal dreven bosjes aangeplant. Iets voor een speurtocht per fiets tijdens een verjaarsfeestje? En wie zou denken dat er midden in de stad, aan de Oudenoord, ook een bosje staat? Zo zijn er meer onverwachte plekken bijv. een paardenwei langs de Winklerlaan, waar de walnotenbomen nóg een functie hebben: zij houden muggen en vliegen weg bij de dieren.

Er kan natuurlijk ook van bosje naar bosje gewandeld worden. Zoals in het gebied tussen Utrecht en De Bilt. Daar bevindt zich - halverwege de Voordorpsdijk - het Hoogekampse Pad, aan de westzijde van de gelijknamige Plas. Langs dit pad staan twee bosjes, eentje tamelijk aan het begin en het tweede verderop in de bocht van de weg.

Nog even doorlopen en dan staat er een bankje, met uitzicht over de plas. Een mooie plek om na te denken over de vraag op de informatiepaal: 'En wat doet U?'

Niet vermeld op de website is ons eigen 1/3 klimaatbosje: de walnotenboom op het speelpleintje in De Bickershof. Er zitten alweer noten aan!

www.hetlachendepaard.nl

GroenmoetjeDoen!-dag op 14 juni 2009

Het 'Groen' in Utrecht Noordoost staat nog steeds erg onder druk door allerlei bouwplannen en momenteel verdwijnt er meer 'Groen' dan er bij komt. De wijkraad Noordoost, de Stichting 'GroenmoetjeDoen!', het milieupunt en het PLU hebben daarom gemeend weer een 'GroenmoetjeDoen!-dag' te organiseren in Noordoost. Er deden 10 zelfbeheerprojecten mee en

net als vorig jaar was de dag een succes. De dag werd dit Jaar geopend in de Adelaarhoftuin door burgemeester Wolfsen die mee hielp met de onkruidbestrijding.

In de Bickersshof openden de buurtgenoten Henk en Sylvia de dag met een muzikale poppenkast in het groen. Er waren er workshops over (her)gebruik van materialen (Douwe Beerda) en vlinders en insecten (Mark van der Veen). Ten behoeve van een groen-project voor de kinderen in de Bickersshof was er een veiling van de door kinderen eerder die middag gemaakte

schilderijen door Eduard de Jong. De middag werd afgesloten met het optreden van de band Skiff, waar onder meer Henk van der Veen en Sylvia Ouwens in optraden.

Het winnende schilderij was van Yora en bracht 7 euro op.

Interview met Pank Geraerts

Pank heeft in de 18 jaar dat zij hier woonde altijd een actieve bijdrage geleverd aan de Bickershof: zij was penningmeester, redacteur van de Bickershofberichten, schreef mee aan het GroenmoetjeDoen!-boek, en hielp werkzondagen en andere sociale activiteiten. Sinds begin 2009 woont Pank in Den Haag.

Weet je nog wat je eerste indruk was van de Bickershof, toen je er kwam wonen?

Ik kocht mijn huis in een tijd dat je binnen twee dagen moest bieden en beslissen. De achtertuin had ik nog niet gezien.. Het was dus een grote verrassing dat ik een deel aan mijn eigen tuin kon bijkopen van de gemeente en dat er óók nog eens een heel grote tuin achter bleek te zijn. Op de dag van de overdracht maakte ik direct kennis met Peter Peels en de ideeën van de hof. Wat mij aansprak was het directe contact en de vanzelfsprekendheid dat je samen verantwoordelijk was.

Welke sterke en zwakke punten zie in de Bickershof?

De sterke punten zijn voor mij: de sociale samenhang, de toewijding voor het behoud van het (spaarzame) groen en de variatie in de tuin. Die biedt voor elk wat wils door de goede indeling. De zwakke punten: de kleine groep vaste vrijwilligers en de beperkte aanwas van jonge mensen die mee verantwoordelijk willen zijn voor het geheel. Toch is het verrassend dat er zelden een activiteit hoeft te worden afgeblazen bij gebrek aan menskracht.

Hoe zie je de toekomst van de Bickershof

Ik denk dat de omwonenden alert moeten blijven op het voortbestaan van de tuin. Als er een gebrek komt aan mensen die willen blijven werken aan het behoud, heb je kans dat de gemeente zeggenschap wil gaan krijgen. Tegelijkertijd moeten we ook open staan voor andere manieren van beheer.

Bijvoorbeeld dat er professionals bij betrokken raken, die taken kunnen overnemen. Communicatie over de noodzaak van het behoud is essentieel. Veel mensen realiseren zich niet wat er moet gebeuren om de tuin levend en levendig te houden. Vaak is het geen onwil dat men niet participeert.

Je bent altijd een kei geweest in het bedenken van pakkende slogans en kerstensen. Heb je er nog eentje die de Bikkershof wilt nalaten?

Lastige vraag. "*Weldaad en wel doen in de Bikkershof*", lijkt mij mooi. Het is een weldaad om er te genieten van alle seizoenen, het doet goed, maar je moet er wel wat voor doen.

'De randen' in de Bikkerhof

De Bikkerhof is meer dan 20 jaar geleden aangelegd. In de loop van de jaren is de structuur langzaam uitgekristalliseerd en heeft de tuin een eigen sfeer en intimiteit gekregen. Maar de tuin is ook in ontwikkeling. Er komen nieuwe mensen met andere wensen. Dit heeft de laatste jaren geleid tot veranderingen in de 'randen' van de tuin - m.n. ramen en deuren.

Het Bikkershofbestuur heeft de laatste jaren bij de toezeggingen voor dergelijke aanvragen steeds rekening gehouden met de kwetsbaarheid van de tuin.

Voor de toekomst zal dit beleid worden voortgezet.

Uitgangspunten hierbij:

- Grenzen zijn bereikt voor het bewaken van de identiteit en eigen sfeer

- De structuur van de tuin ligt vast - de bossage is een klein stiltegebied, dierenverblijven en kas zijn niet verplaatsbaar.
- Sociale cohesie is noodzakelijk voor een tuin met zelfbeheer.

Het bestuur zal de komende tijd e.a. vastleggen in het beheerplan.

Op een extra algemene ledenvergadering (zondag 7 juni) over voorstel voor verandering van het hek aan de Bouwstraatzijde hebben de bewoners zich uitgesproken voor behoud van het bestaande hek in combinatie met meer beschutting.

Goed te pruimen

Het is alweer bijna pruimentijd, dus tijd na te denken wat deze prachtig blauwzwarte, rode, gele en groene pareltjes aan de boom ons te bieden hebben. Ze zijn niet alleen mooi en lekker, maar wetenschappers ontdekken steeds meer redenen ze tot supergezond en ziektebestrijdend te bestempelen. Pruimen blijken volgens de nieuwste onderzoeksresultaten zoveel anti-oxidanten te bevatten dat ze het risico op het krijgen van kanker verkleinen. Dezelfde anti-oxidanten beschermen ook

tegen hart- en vaatziekten. Ze bevatten vitamine C en D en zijn een bron van kalium wat kan helpen de bloeddruk te verlagen. Eén pruim bevat net zo veel anti-oxidanten als een handvol blauwe bessen. Omdat pruimen ook een laxerende werking

hebben is het niet aan te raden ze nu met bakken tegelijk te verorberen. Het bekende spreekwoord overal waar té voor staat komt hier om de hoek kijken.

Pruim zijn vanaf juli tot oktober te plukken, behoren tot de zogenaamde boom- en steenvruchten en de Latijnse naam is *Prunus domestica*. De vier beste rassen voor kweek in ons land zijn de Opal (pluktijd eind juli/begin augustus), de Jubileum (pluktijd derde week van augustus), de Reine Victoria (pluktijd eind augustus/begin september) en de Bleue de Belgique (pluktijd eind augustus/begin september). De naam kwets wordt in Nederland gebruikt voor de *Prunus domestica domestica*. In Vlaanderen is dit de algemene naam voor de eetbare pruim. Van pruimen wordt ook wel de zeer sterke drank slivovitsj gemaakt, die na het nuttigen kan zorgdragen voor het zien van nog meer pruimen dan er al waren.

Wat zijn de beste pruimen

De mooiste manier om pruimen te vergaren is ze rechtstreeks uit de boom te schudden, maar de meesten onder ons zullen ze bij de groenteboer of supermarkt moeten kopen. De vruchten die met een lichte vingerdruk iets meegeven zijn de beste. Gedeukte exemplaren beslist afkeuren en kijk met gevallen pruimen uit voor barsten en wespen. Gedroogde pruimen zijn het hele jaar door verkrijgbaar. Je kunt ze wellen in schoon water, maar in thee is ook erg lekker. Bijzonder worden ze eveneens in wijn, madeira of rode port.

Voedingswaarde per 100 gram.

Energie 179 kJ, 42 kcal., voedingsvezels 2,2 g, koolhydraten 10 mg, eiwitten 0,5 g en vitamine C 5 mg.

Recept

Chocolade roomkwark met pruimen.

Ingrediënten: 4 pruimen, 2 eetlepels sinaasappellikeur, 25 gr. Blanke hazelnoten, 100 gr. Melkchocolade, 1/8 liter koude slagroom, 2 eetlepels poedersuiker, halve bak koude magere kwark (450 gr.), 4 wijde coupes (inhoud 3 dl.).

Was de pruimen, halveer ze en verwijder de pitten. Snijd de pruimen in partjes en besprenkel die met likeur. Hak de hazelnoten grof en rooster ze in een droge koekenpan goudbruin. Breek de chocolade boven een magnetronschaal in stukjes en laat die, onafgedekt, in de magnetron op 700 Watt in 2 minuten smelten. Roer tussentijds tweemaal door. Roer de gesmolten chocolade goed door en laat iets afkoelen. Klop de slagroom met de poedersuiker in een kom stijf en schep de kwark er luchtig door. Schenk er al omschepend de gesmolten chocolade bij en verdeel de chocolade goed door de roomkwark. Verdeel de chocolade-roomkwark over de coupes en zet ze tot gebruik in de koelkast. Garneer de coupes met de partjes pruim en andere lekkere vruchtjes van het seizoen en bestrooi met de hazelnoten.

Wondertjes in Bickershoftuinen

Zijn volkstuin is het hele seizoen een beauty, maar wie Chiel Reek's enthousiasme voor zijn meest favorieke akelei meemaakt ziet daarna nog meer. Helemaal in de zevende hemel voelde hij zich toen hij op een ochtend tussen de al zo mooie rood/gele, roze en blauwe akeleien een knalgele aantrof. „Kom eens kijken hoe bijzonder“ haalde hij me tussen mijn peulen vandaan. Wat ik zag was een gele akelei en eerlijk gezegd vond ik de rood/gele en roze ernaast een stuk mooier, maar dat heb ik toen maar even verzwegen. Chiel Reek had die gele akelei niet gezaaid, zo wist hij zeker. „Ik verzamel al zo'n twintig jaar zaad van de akelei. Sommige komen uit Amerika. Maar eenmaal aan het voorkweken (dat gebeurt al vroeg in het jaar als nog niemand op

z'n tuin te vinden is en de kas nog niet door 'de dames' wordt geconfisceerd) gaan ze hup ... door elkaar en moet ik afwachten wat het wordt." Een bewijs ervoor heeft hij niet en daarom wil hij niet dat aan zijn wondertje in de Bickersshoftuin de wetten van de Augustijner monnik Gregor Johan Mendel (1822-1884) wordt gekoppeld, maar hij heeft er natuurlijk wel even over gepiekerd. Mendel is rond 1860 de grondlegger van de erfelijkheidsleer, zeg maar de ontwerper van de regels voor overerving en dit alles in een tijd dat er nog geen sprake was van de term DNA, gen of chromosomen. Mendel onderzocht een groot aantal erwtenrassen op de overerving van bloemkleur, vorm, kleur van de zaden en hoogte van de planten. Hij wist dominante en recessieve 'genen' (noemde ze destijds 'factoren') te traceren, met elkaar te kruisen en te manipuleren, waardoor hij in de kiem aanwezige kwaliteiten van de plant in verschillende generaties langzamerhand kon dirigeren tot eindresultaten die er zonder zijn ingrepen niet zouden zijn geweest. In Chiel's tuin is mogelijkwerwijs een vergelijkbaar proces vanzelf op gang gekomen. Zeker weten dat hij geen geel akeleizaad heeft gezaaid, maar toch. De wetten van Mendel erbij halen is niet reëel. „Ik heb geen bewijzen.“ Gewoon genieten van zo'n verrassing mag ook en hopelijk staat deze speciale gele gast volgend jaar gewoon weer in deze en - door wind en vogels verspreid - de hele Bickersshof. De gele akelei is nu te zien op de achterzijde.

Dierennieuws

Virginia, onze Indische loopeend zit op acht eieren te broeden inmiddels is er na 4 weken broeden al een ei uitgekomen.

De Bickershof Jaarkalender 2009

Werkzondagen en agenda:

Werkzondag: 5 juli

Werkzondag: 19 juli

BBQ: 5 september

Werkzondag: 6 september

Werkzondag: 20 september

Werkzondag: 4 oktober

De werkzondagen starten om **10.00** uur met koffie bij de picknicktafel. Daarna wordt het werk verdeeld en gaat iedereen aan de slag. Meestal tot ongeveer 13.00 of 14.00 uur. Het gaat veelal om duidelijke klussen. Het is echt niet nodig om veel plantenkennis te hebben. Iedereen is van harte welkom om mee te komen werken.

Geen zin of tijd op de werkzondag?

Hebt u wel zin om af en toe wat in de tuin te doen, maar geen tijd of zin op een werkzondag, dan kan er buiten de werkzondagen zelfstandig gewerkt worden. Een lijst van 'dingen te doen' in de tuin hangt in het blauwe mededelingenkastje bij het plein. Andere activiteiten in de tuin dienen overlegd te worden: voor 'Groen' met Hanneke Verkuil en voor 'Techniek' met Joyce Parlevliet.

Groenplaats gemeente verplaatst naar Maarschalkerweerd

Sinds half juni is de groenplaats van de gemeente verplaatst naar de Laan van Maarschalkerweerd 2a. Dat betekent dat Ton van 't Schip mee verhuisd is. Ton zorgt bij ons altijd voor het ophalen van overtollig snoeihout. Ook Willem Addink, de gebiedsmanager is daar te bereiken.

**Gele Akelei een bijzonder kweekresultaat van
Chiel Reek**

